

Čís. 13145.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Ustanovení §§ 15 a 16 rozl. zák. nelze obdobně použítí ve sporu o žalobě o rozluku.

K žalobě o rozluku pro nepřekonatelný odpor jest vždy třeba souhlasu druhého manžela, i v případech § 18 rozl. zák.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1933, Rv I 2396/33.)

Manželství stran bylo rozvedeno od stolu a lože usnesením zemského soudu ve Vídni ze dne 5. července 1916. Žádost manželova z roku 1930, by bylo manželství rozloučeno, byla zamítnuta. Roku 1931 podal manžel žalobu, o niž tu jde, již se domáhal rozluky manželství z důvodu hlubokého rozvratu a nepřekonatelného odporu. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, ježto žalovaná nesouhlasila s rozlukou z důvodu nepřekonatelného odporu, co do rozlukového důvodu hlubokého rozvratu manželství dospěl pak k tomu, že byl hluboký rozvrat zaviněn převážně žalobcem. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a uvedl z otázky, o niž tu jde, v důvodech: Pokud žalobce uplatňuje nepřekonatelný odpor a odvolává se na předpis § 16 (2) rozl. zákona, přehlíží, že toto zákonné ustanovení vztahuje se jen na řízení nesporné.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatel uplatňuje dovolací důvody čís. 2 a 4 § 503 c. ř. s., jež spatřuje v tom, že odvolací soud neprávem má za to, že předpoklady druhého odstavce § 16 a) zákona ze dne 22. května 1919 čís. 320 sb. z. a n. platí jen pro řízení nesporné a že se důsledkem tohoto mylného názoru neobíral otázkou, bylo-li manželství stran po rozvodu obnoveno, čili nic. Podle § 13 rozl. zák. lze se žalobou domáhati rozluky manželství jen z důvodů pod a) až i) výčetmo uvedených. Uplatňuje-li žalobce rozlukový důvod nepřekonatelného odporu [§ 13 i)], lze žalobě jen vyhověti, připojil-li se druhý manžel k žádosti za rozluku aspoň dodatečně. Z toho vyplývá, že tohoto souhlasu druhého manžela je vždy nezbytně třeba, a to zejména i v případech v § 18 rozluk. zák. uvedených (sb. n. s. čís. 3505, 6582), když totiž manželství stran bylo soudem rozvedeno a od provedení rozvodu uplynula určitá doba. §§ 15 a 16 rozluk. zákona upravují mimosporné řízení za účelem přeměny rozvodu manželství v rozluku a nelze jich ve sporu o žalobě obdobně užítí, ježto zákon v § 13 se jich nedovolává a jich použití bylo zákonem omezeno na obor mimosporného řízení (§ 16 a) první věta). V souzeném případě prohlásila žalovaná, že se k žádosti manželově za rozluku manželství z důvodu nepřekonatelného odporu nepřipojuje. Žalobě o tento rozlu-

kový důvod opřené nebylo tedy lze vyhověti a bylo proto zcela zbytečné, aby se soud obíral otázkou v tomto řízení nerozhodnou, zda manželé po rozvodu obnovili manželské společenství čili nic.

Čís. 13146.

Časové omezení věcného ručení nemovitosti za opětuující se dávky na ní zajištěné podle § 18 knih. zák. a § 216, druhý odstavec, ex. ř. vztahuje se i na peněžitou náhradu, nastoupivší na místo naturálních dávek.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1933, Rv II 868/31.)

Na polovici nemovitosti nyní žalobkyni připsané bylo usnesením ze dne 30. dubna 1918 vloženo právo bydlení pro nezl. Františka J-a do jeho 24. roku a právo na byt, stravu a šatstvo do jeho 17. roku. František J. se narodil dne 30. ledna 1905. Tvrdíc, že František J. překročil čtyřiaadvacátý rok svého věku, takže vtělené břemeno vázne v pozemkové knize neprávem, domáhala se žalobkyně na Františku J-ovi, by jeho právo v pozemkové knize bylo vymazáno. Mezitímnímu určovacímu návrhu žalobkyně, by bylo zjištěno, že právo a nárok žalovaného Františka J-a proti žalobkyni na byt, stravu a šatstvo až do jeho 17. roku z prohlášení ze dne 22. dubna 1918 a z odevzdací listiny ze dne 30. ledna 1914 zajištěné ve vložce čís. 612 zaniklo a není již po právu, — procesní soud první stolice vyhověl. Důvody: Jde o zástavní právo omezené časově do 17. pokud se týče do 24. roku žalovaného. Jest nesporné a poručenským spisem zjištěno, že má dnes žalovaný 26 let. Podle § 468 obč. zák. zaniká zástavní právo uplynutím času, na který bylo omezeno, byla-li ovšem tato okolnost věřiteli známa nebo z veřejných knih mohla býti známa. Že v souzeném případě žalovanému tato okolnost z veřejných knih známa býti mohla, jest nepochybné. Zástavní právo jest tedy pokládati za zaniklé. Na tom nemůže nic změnit ani ustanovení § 1483 obč. zák., ježto se ustanovení to vztahuje na promlčení zástavního práva nijak neobmezeného. V souzeném případě zástavní právo nebylo promlčeno, jak se omylem domnívá strana žalující, nýbrž zaniklo projitím času. I právo samo zástavním právem zajištěné zaniklo. Právo toto se skládá z dvou různorodých součástí. Právo bytu jest pokládati za služebnost, kdežto právo na živění a šacení za reálné břemeno. Podle § 527 obč. zák. zanikají služebnosti uplynutím času, mohlo-li býti majiteli služebnosti z veřejných knih známo, že právo takové má. Není pochybnosti, že žalovanému z veřejných knih tato okolnost známa býti mohla. O reálných břemenech a o jejich zániku nemá zákon zvláštní ustanovení. Exekuční řád nakládá s nimi jako se služebnostmi. Občanský zákon má všeobecná ustanovení o zrušení veškerých práv a závazků v hlavě III. § 1449 stanoví výslovně, že veškerá práva, pokud jsou smlouvou omezena, pomíjí projitím času. Že čas prošel, jest nesporné. Poukaz k tomu, že se snad žalovaný o svém právu nedověděl až do podání žaloby, jest nerozhodný, neboť zákon nevyžaduje, by věřitel o svém právu věděl, nýbrž žádá jen, by se